

מבט לאיראן

15 באוקטובר – 29 באוקטובר, 2017

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

◀ במוקד השבועיים האחרונים עמד **ביקורו של מחמד באקרי, ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, בסוריה**. זהו ביקורו השני של באקרי מחוץ לאיראן מאז כניסתו לתפקיד ביוני 2016, לאחר שבחודש אוגוסט 2017 ביקר בתורכיה. במהלך ביקורו נפגש באקרי עם הנשיא אסד, שר ההגנה הסורי והרמטכ"ל הסורי ודן עימם בהתפתחויות בזירת הלחימה בסוריה ובהגברת שיתוף הפעולה הצבאי והביטחוני בין שתי המדינות. באקרי העביר לנשיא אסד איגרת אישית ממנהיג איראן ח'אמנהאי וכן סייר בחזיתות הלחימה באזור חלב ובאזור לאד'קיה. **ביקור הרמטכ"ל האיראני מהווה שלב נוסף במאמץ האיראני להשיג דריסת רגל צבאית ארוכת טווח בסוריה ולהגביר את השפעתה בסוריה בעידן שלאחר דאעש**.

◀ בתוך כך ממשיכה הלחימה בסוריה לגבות אבדות נוספות בקרב הכוחות האיראנים: מפקד גדוד במשמרות המהפכה ושלושה לוחמים נוספים נהרגו בשבועיים האחרונים בסוריה.

◀ לצד הפעילות הצבאית, פועלת איראן להעמיק את השפעתה הדתית בסוריה. בכיר איראני הצהיר בשבוע שעבר, כי בעתיד הקרוב תתחדש שליחתם של עולי רגל איראנים למקומות השיעים הקדושים בסוריה. ראש המטה לשיקום המקומות הקדושים לשיעה בסוריה ובעיראק אמר, כי בשנה האחרונה מבצעת איראן פעילות שיקום ושיפוץ של האתרים הקדושים לשיעה בסוריה, שנפגעו בקרבות מלחמת האזרחים, ובראשם קבר סידה זינב שבדמשק.

◀ במוקד ההתפתחויות בעיראק עמד **ביקורו של קאסם סולימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, בחבל הכורדי בצפון עיראק**. ביקורו התקיים בסמוך להתקפה, שביצעו צבא עיראק והמיליציות השיעיות על העיר כרכוכ, שהובילה לנסיגת הכוחות הכורדים מן העיר. על-פי כמה דיווחים, שמהימנותם אינה ברורה, התאפשרה ההשתלטות העיראקית על העיר בזכות הסכם, שהושג בין סולימאני לאיחוד הפטריוטי הכורדי (PUK) והסדיר את נסיגת הכוחות הכורדים (פשמרגה) מהאזורים שבמחלוקת בין הכורדים לממשלה המרכזית בבגדאד. איראן הכחישה אומנם את מעורבותה במתקפה בכרכוכ, אך הביעה שביעות רצון מהשתלטות צבא עיראק על העיר.

◀ משלחת רמת דרג של חמאס ביקרה – זו הפעם השנייה בחודשים האחרונים – בטהראן. המשלחת בראשות צאלח אלעארורי נועדה בטהראן עם בכירים איראנים ודנה עימם בהתפתחויות בזירה הפלסטינית, ובהן הסכם הפיוס בין חמאס לפתח, ובהידוק הקשרים בין איראן לחמאס. התחזקות הגוש הפרו-איראני בחמאס בבחירות האחרונות שערך הארגון, מצוקתו הכלכלית של חמאס ושאיפתה של איראן להשיג דריסת רגל

מחודשת ברצועת עזה סוללים את הדרך לשיפור הקשרים בין איראן לחמאס לאחר המשבר ביחסים ביניהן מאז פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה.

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

◀ אבדות למשמרות המהפכה בסוריה: עבדאללה ח'סרוי (Abdollah Khosravi), מפקד גדוד פאתחין בזרוע הבסיג' של משמרות המהפכה בסוריה נהרג במחצית אוקטובר. כמו כן נהרגו בשבועיים האחרונים בסוריה חסין אקאדאדי (Hossein Aghadadi), מיחידת הנדסה של משמרות המהפכה באצפהאן ושני לוחמי משמרות המהפכה, חביב ריאזפור (Habib Riyazpur) ומצטפא נבילו (Mostafa Nabilou).

עבדאללה ח'סרוי, קצין משמרות המהפכה שנהרג בסוריה (פארס, 15 באוקטובר 2017).

◀ מחמד באקרי (Mohammad Bagheri), ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, הגיע ב-17 באוקטובר 2017 לביקור בסוריה בראש משלחת צבאית רמת דרג. הביקור נערך בהזמנת שר ההגנה ורמטכ"ל סוריה. במהלך הביקור נפגש באקרי עם הנשיא אסד, עם שר ההגנה הסורי ועם הרמטכ"ל הסורי ודן עימם בהתפתחויות בזירת הלחימה בסוריה ובהגברת שיתוף הפעולה הצבאי והביטחוני בין שתי המדינות (פארס, 17 באוקטובר 2017). בתום פגישתו עם הרמטכ"ל הסורי, עלי איוב, אמר באקרי, כי אין זה מתקבל על הדעת שישראל תתקוף את סוריה בדרך האוויר והיבשה בכל עת שתרצה. הוא הצהיר, כי האחוה ושיתוף הפעולה בין איראן וסוריה נמשכים קרוב לארבעים שנה ויימשכו גם בעתיד וכי איראן ניצבת לצד סוריה לנוכח הסכנות המאיימות עליה. הוא ציין, כי דן בפגישתו עם איוב בחיזוק שיתוף הפעולה בין שתי המדינות. באקרי התייחס גם להתפתחויות בצפון עיראק והביע תקווה, כי טעויות, כפי שעשה מסעוד בארזאני, לא יחזרו על עצמן (תסנים, 18 באוקטובר 2017).

רמטכ"ל איראן באקרי במסיבת עיתונאים בדמשק עם עמיתו הסורי (תסנים, 18 באוקטובר 2017).

◀ בפגישתו עם הנשיא אסד העביר באקרי לנשיא סוריה איגרת אישית ממנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי. במהלך שהותו בסוריה ביקר באקרי גם בחלב וסייר בחזיתות הלחימה באזור הכפרי הדרומי של חלב ובאזור לאד'קיה. בפגישה עם לוחמים באזור אמר רמטכ"ל איראן, כי האחדות, הסולידריות והאמונה בקרב לוחמי "חזית ההתנגדות" הן שהובילו להצלחה ולניצחונות במאבק נגד הטרוריסטים (איסנ"א, 20 באוקטובר 2017).

באקרי מבקר בחזית הלחימה באזור חלב (אירנ"א, 20 באוקטובר 2017).

◀ סגן רמטכ"ל הצבא הסדיר האיראני, אמיר פורדסתאן (Amir Pourdastan), אמר בריאיון לסוכנות הידיעות תסנים (21 באוקטובר 2017), כי נמשכת נוכחותם של יועצים מכוחות היבשה ומחיל האוויר של הצבא הסדיר האיראני בסוריה. הוא ציין, כי לא נעשה שימוש במטוסי קרב איראנים בסוריה וכי יועצי הצבא הסדיר פועלים בסוריה תחת פיקוד כוח קדס של משמרות המהפכה.

◀ חסן פלארכ (Hassan Palarak), העומד בראש המטה לשיקום המקומות הקדושים לשיעה בסוריה ובעיראק, אמר בריאיון לסוכנות הידיעות פארס (23 באוקטובר 2017), כי בעתיד הקרוב תתחדש שליחתם של עולי רגל איראנים למקומות השיעים הקדושים בסוריה. הבכיר האיראני ציין, כי הלחימה בסוריה הסבה נזקים

כבדים למקומות הקדושים לשיעים, ובראשם קבר נכדתו של הנביא מוחמד, סידה זינב, שמדרום לדמשק, המהווה מרכז חשוב לעלייה לרגל. לפני כשנה החלו עבודות שיקום במתחם ובמסגרת השיפוצים קיימת כוונה להרחיבו באמצעות רכישת אדמות מסביב למתחם הקבר. עבודות שיקום החלו במקומות קדושים נוספים לשיעה ברחבי סוריה, שחזרו לשליטת המשטר, ובהם קברה של סידה סכינה, בתו של האמאם השיעי חסין ונכדתו של הנביא מוחמד, בעיר דאריא. פלארכ ציין, כי עבודות השיקום מתבצעות במימון תרומות מאזרחים וקרנות איראניות ולא באמצעות תקציב ממשלתי.

◀ **רשות השידור האיראנית חתמה על מזכר הבנות עם חזבאללה לשיתוף פעולה תקשורתי ביניהם כדי לחזק את "החזית התקשורתית" של "ציר ההתנגדות".** מזכר ההבנה נחתם במטה תחנת הטלוויזיה של חזבאללה אלמנאר בין מנכ"ל רשות השידור האיראנית (IRIB), עבד אל-עלי עלי אצ'ע'רי (Abdol-Ali Ali-Asghari), לראש המועצה המבצעת של חזבאללה, האשם צאפי אל-דין (Hashem Safi al-Din). מנהל תחנת אלמנאר, אבראהים פרחאת (Ibrahim Farhat), אמר, כי ציר ההתנגדות השיג ניצחון חשוב ביותר במערכה נגד הטרור, שראוי לזכות לכיסוי תקשורתי נרחב (טהראן טיימס, 17 באוקטובר 2017).

מנכ"ל IRIB ובכיר חזבאללה חותמים על מזכר ההבנה (טהראן טיימס, 17 באוקטובר 2017).

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, ביקר במחצית אוקטובר בחבל הכורדי בצפון עיראק וחלק כבוד למנהיג הכורדי, ג'לאל טאלבאני, שהלך לעולמו בתחילת אוקטובר 2017. ביקור סלימאני בכורדיסטאן העיראקית התקיים על רקע המתיחות הגוברת בין השלטונות הכורדים לממשלה המרכזית בבגדאד בעקבות משאל העם על עצמאות החבל הכורדי וההתפתחויות באזור העיר כרכוכ. בדיווח היומון שרק (Shargh, 16 באוקטובר 2017) נכתב, כי במהלך ביקורו נפגש סלימאני עם בכירים כורדים במאמץ לפתור את המשבר בין הרשויות הכורדיות לממשלת עיראק. נציג כורדיסטאן העיראקית בטהראן, נאזם דבאע' (Nazim Dabbagh), אמר, כי נסיעת סלימאני לחבל הכורדי נועדה להזהיר את ממשלת כורדיסטאן בנוגע להשלכות משאל העם (איסנ"א, 18 באוקטובר 2017).

קאסם סלימאני לצד קברו של ג'לאל טאלבאני (משרק ניוז, 14 באוקטובר 2017).

◀ על רקע נסיגת הכוחות הכורדים מכרכוכ פרסם חבר הפרלמנט העיראקי הכורדי, מסעוד חידר (Masoud Haydar), פרטים אודות הסכם, שהושג בין באפל טאלבאני מהאיחוד הפטריוטי הכורדי (PUK) והאדי אלעאמרי, ראש ארגון בדר וממפקדי המיליציות השיעיות העיראקיות, בתיווכו של מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, ובפיקוח ראש ממשלת עיראק, חידר אלעבאדי, לאחר משאל העם על עצמאות החבל הכורדי.

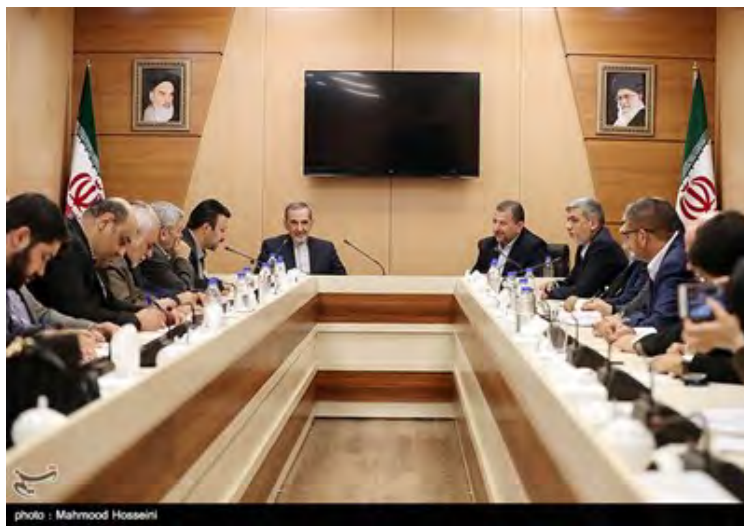
◀ מהמידע, שפרסם הפוליטיקאי הכורדי עולה, כי ההסכם כלל תשעה סעיפים, ובהם נסיגת הכוחות הכורדים (פשמרגה) מהאזורים שבמחלוקת בין הכורדים לצבא עיראק, מסירת האזורים האסטרטגיים שבעיר כרכוכ וסביבתה, ובכללם שדות הנפט והגז, לידי הממשלה המרכזית העיראקית, הקמת ועדה משותפת לניהול מרכז מחוז כרכוכ, חידוש הפעילות האווירית בשדה התעופה סלימאניה, העברת משכורות ממשלת עיראק לעובדים בסלימאניה ובכרכוכ ולאנשי פשמרגה בתוך סלימאניה על בסיס רשימות, שיוכנו על-ידי באפל טאלבאני, והסכם להקמת אזור חדש בחבל הכורדי בשלטון ה-PUK (פרארו, 17 באוקטובר 2017).

◀ בכירים איראנים הביעו את שביעות רצונם מהשתלטות צבא עיראק על העיר כרכוכ: עלי-אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati), יועצו לעניינים בינלאומיים של מנהיג איראן, אמר, כי תבוסת הכורדים בעיר הכשילה את "מזימת ברזאני נגד ביטחון האזור". הוא ציין, כי מטרתו של ברזאני בגיבוי ישראל הייתה להחרים את בארות הנפט בכרכוכ לטובת ישראל. ולאיתי הוסיף, כי הנפת דגל ישראל בחבל כורדיסטאן מעידה על כך שבמקרה של עצמאות הכורדים בעיראק, ישראל תגיע לגבולותיה של איראן (תסנים, 16 באוקטובר 2017). בהתבטאות נוספת אמר ולאיתי, כי משמרות המהפכה לא מילאו כל תפקיד במתקפה הצבאית נגד הכורדים בכרכוכ. בפגישה עם שליח נשיא צרפת לענייני סוריה ציין ולאיתי, כי על בארזאני להודות שטעה כאשר החליט על משאל העם (איסנ"א, 17 באוקטובר 2017). סגן מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי (Hossein Salami), הביע, אף הוא, שביעות רצון מההתפתחויות בחבל הכורדי וכינה את ביטול משאל העם בכורדיסטאן העיראקית "מסמר נוסף בארון המתים של ארה"ב והמשטר הציוני" (מהר, 25 באוקטובר 2017).

◀ יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, האשמי שאהרודי (Hashemi Shahroudi), אמר בישיבת המועצה שהתקיימה ב-21 באוקטובר 2017, כי איראן, משמרות המהפכה ומפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, מילאו תפקיד חשוב בתרומה לביטחונה של עיראק במערכה נגד דאעש. הוא ציין, כי איראן אינה יכולה להסתפק רק בפתרון הבעיות הביטחוניות בעיראק וכי עליה לפעול גם להידוק שיתוף הפעולה הכלכלי בין המדינות באמצעות הגברת חלקה בשוק העיראקי ובסיוע לשיקום עיראק בתום המערכה נגד דאעש (תסנים, 21 באוקטובר 2017).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ משלחת חמאס בראשות צאלח אלעארורי, סגן ראש הלשכה המדינית של הארגון, הגיעה ב-20 באוקטובר 2017 לביקור בטהראן. המשלחת נועדה עם בכירים איראנים ודנה עימם בהתפתחויות בזירה הפלסטינית, ובהן הסכם הפיוס עם הרשות הפלסטינית, וביחסים בין איראן לחמאס. בפגישה עם המשלחת בראשות אלעארורי שיבח עלי-אכבר וליתי, יועצו לעניינים בינלאומיים של המנהיג העליון, את סירוב חמאס להניח את נשקה. הוא ציין, כי שאלת פלסטין היא הראשונה בחשיבותה עבור העולם המוסלמי וככל שהזמן חולף, "המשטר הציוני" נחלש והפלסטינים מתחזקים. הוא הוסיף, כי ביקור משלחת חמאס באיראן מספק הזדמנות להחלפת דעות עם בכירי המשטר האיראני. אלעארורי אמר בפגישה, כי אנשי חמאס בטוחים שאיראן היא התומכת המרכזית של ההתנגדות בפלסטין (תסנים, 21 באוקטובר 2017). המשלחת נפגשה גם עם מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי, עלי שמח'אני, שאמר, כי המאבק הנמשך עם "המשטר הציוני" מהווה עבור "חזית ההתנגדות" מדיניות עקרונית ואסטרטגית שאינה ניתנת לשינוי וכי על חמאס לשמר את מעמדה במאבק נגד הכיבוש (תסנים, 22 באוקטובר 2017).

פגישת וליתי עם משלחת חמאס בטהראן (תסנים, 21 באוקטובר 2017).

◀ זוהי הפעם השנייה מאז חודש אוגוסט, שמשלחת בכירה של חמאס מבקרת באיראן. בראשית אוגוסט 7;10 ביקרה משלחת בראשות אלעארורי בטהראן להשתתף בטקס השבעתו של הנשיא רוחאני ולהיפגש עם בכירי המשטר האיראני.